Eluhoonetulekahjud, hukkunud ja vigastatud 2023

Oleg Morozov

2023

PÄÄSTEAMET

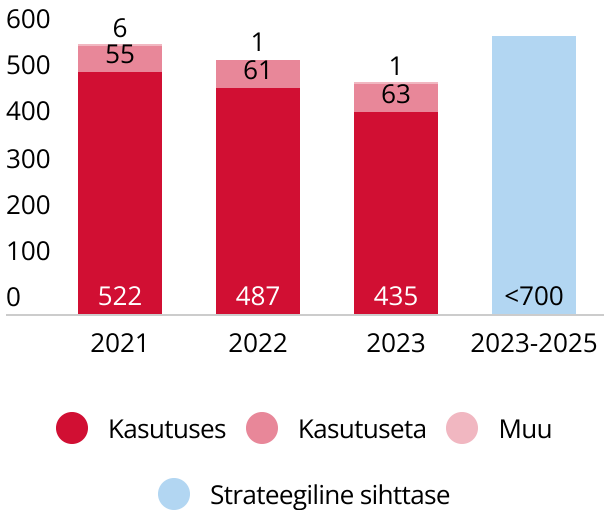

Eluhoonetulekahjude trend 2021-2023

2021. aastast on tulekahjude arv eluhoonetes vähenenud. Kasutuseta eluhoonete tulekahjude osakaal moodustab aastast aastasse keskmiselt umbes 10%. 2023. aastal toimus kokku 499 eluhoonetulekahju, neist kasutuses olnud eluhoones 435.

Edaspidi keskendutakse raportis kasutuses olnud eluhoonetega seotud näitajatele

Eluhoonetulekahjude arv kasutusotstarvete lõikes 2021-2023

Kasutusotstarve	2021	2022	2023	Trendijoon
Üksikelamud	199	173	182	
Ridaelamud	6	7	11	
Suvilad, aiamajad	57	40	39	
Korterelamud	251	259	200	
Hooldekodud, sots.keskused	5	4	1	
Ühiselamud	4	4	2	
KOKKU	**522**	**487**	**435**	

Enamus eluhoonetulekahjudest toimub üksikelamutes ja korterelamutes. 2023. aastal vähenes märgatavalt tulekahjude arv kasutuses olnud korterelamutes. See aitas oluliselt kaasa eluhoonetulekahjude üldisele vähenemisele.

Eluhoonetulekahjude maakondlik jaotus 2023

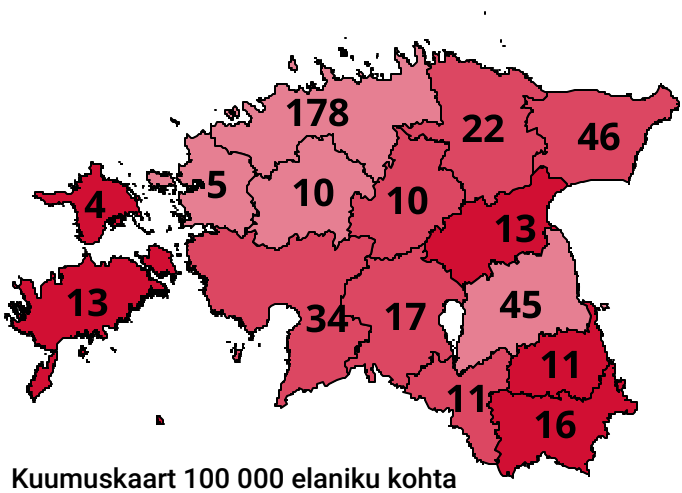

Kuumuskaart 100 000 elaniku kohta

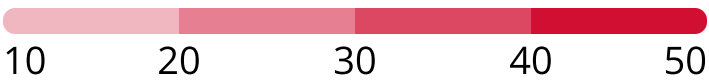

Elanike kohta arvestatuna oli eluhoonetulekahjusid kõige rohkem Hiiumaal, Jõgevamaal, Põlvamaal ja Võrumaal.

Eluhoonete ehitise varakahju 2023

2023. aastal tekkis eluhoonetulekahjude käigus ehitiste varakahju kogusummas 6,3 miljonit eurot, samas kui säästetud vara väärtus oli 21,5 miljonit eurot. Kuigi tulekahjusündmusi esines rohkem korterelamutes, oli üksikelamute summaarne varakahju siiski kõige suurem.

Kasutusotstarve	Tulekahjude arv	Keskmine varakahju sündmuse kohta	Suitsuandur või ATS puudus	Keskmine põlenud pindala ruutmeetrites sündmuse kohta	Hajaasustatud alal asuvate ehitiste osakaal	Esimese põhiauto keskmine kohalejõudmise aeg	Esimese ressurssi keskmine kohalejõudmise aeg	TP3 ehitiste osakaal
Üksikelamud	182	21 848 €	34%	45	66%	00:11:37	00:10:28	87%
Ridaelamud	11	28 790 €	18%	33	55%	00:08:56	00:08:22	36%
Suvilad, aiamajad	39	22 456 €	62%	35	77%	00:13:14	00:11:58	100%
Korterelamud	200	6 120 €	46%	12	16%	00:06:39	00:06:37	21%
Muud	3	1 462 €	0%	1	0%	00:04:55	00:04:55	0%
KOKKU	**435**	**14 707 €**	**41%**	**28**	**43%**	**00:09:22**	**00:08:44**	**56%**

Suurim sündmuse kohta arvestatud keskmine varakahju esines ridaelamutes (28 790 €), kus üks sündmus eristus teistest oluliselt suurema pindala (227 ruutmeetrit) ja seega ka varakahjuga. Võrreldes üksikelamute ja suvilate/aiamajade tulekahjusid korterelamutega, näitavad andmed, et keskmine põlenud pindala ja sellest tulenev keskmine varakahju on üksikelamute ja suvilate/aiamajade puhul mitu korda suurem. See on muuhulgas seotud sellega, et nende seas on oluliselt kõrgem hajaasustatud alal asuvate ehitiste osakaal, millega kaasneb pikem päästeressursside kohalejõudmise aeg, aga ka väiksem tõenäosus, et tulekahju avastatakse varajases faasis. Lisaks mõjutavad varakahju suurust ka teised faktorid nagu ehitise tuleohuklass.

Eluhoonetulekahjudest pääsemine töökorras suitsuanduri korral ja päästmine

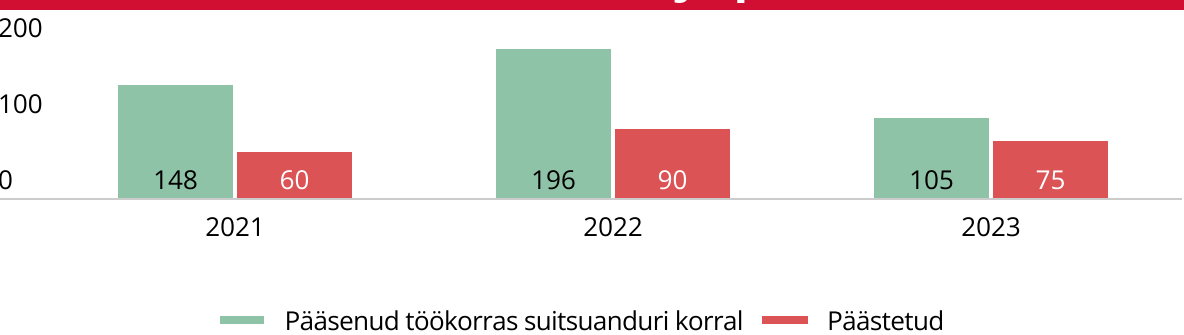

2023. aastal 104-l tulekahjusündmusel pääses kokku 235 inimest. **Neist 47 sündmusel oli töökorras suitsuandur olemas ja nendel sündmustel pääses 105 inimest**. Erinevalt varasemast kahest aastast toimusid kõik pääsenuga tulekahjud kodudes - üksikelamutes, ridaelamutes, korterelamutes ning suvilates/aiamajades (2021. ja 2022. aastal oli üks tulekahjujuhtum hooldekodus, kust töökorras suitsuanduri korral pääses korraga 47 ja 70 inimest vastavalt).

2023. aastal 45-st eluhoonetulekahjust päästeti 75 inimest. Kõik päästetuga eluhoonetulekahjud toimusid samuti kodudes. Tulekahju tagajärjel sai vigastada 19 päästetud isikut.

Suitsuandur eluruumides

Autonoomse suitsuanduri/andurite süsteemi seisukord tulekahjusündmustel kodudes 2022-2023

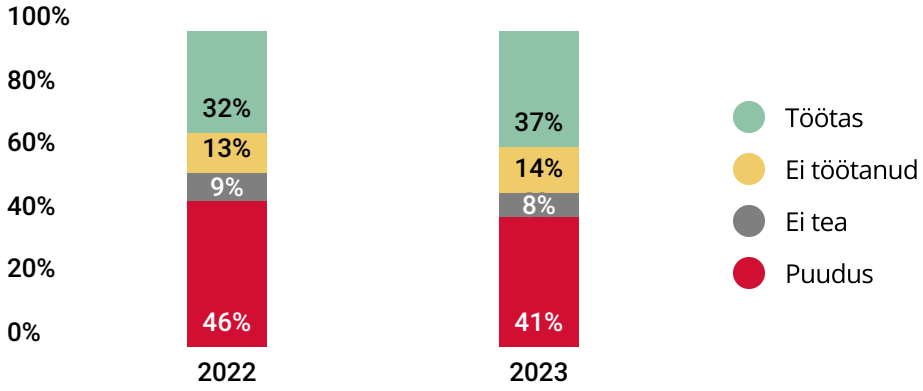

Töökorras suitsuandurite osakaal tulekahjusündmustel kodudes oli mõnevõrra suurem kui eelmisel aastal (+5%), puuduolevate suitsuandurite osakaal aga vähenes.

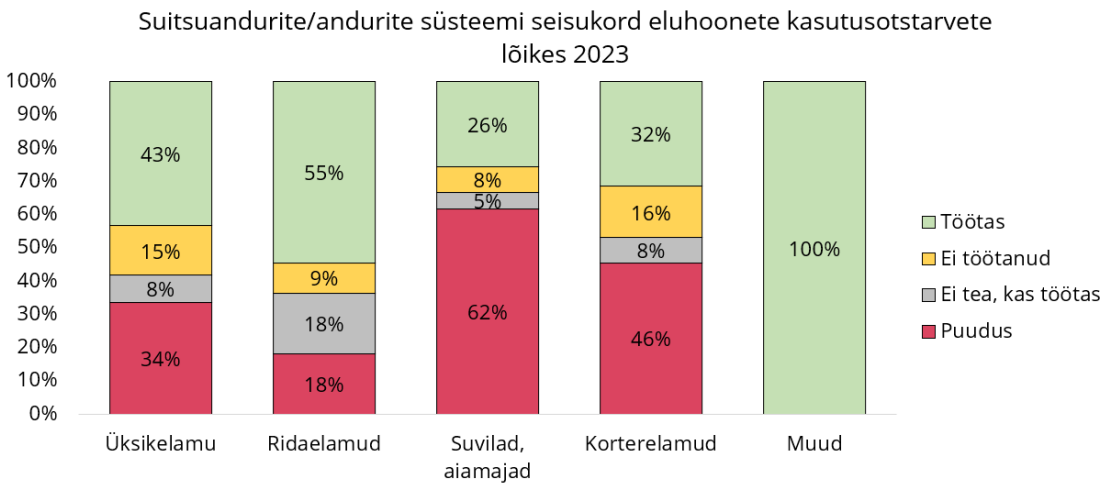

2023. aastal oli töökorras suitsuandurite osakaal kõige suurem ridaelamutes ning puudus kõige rohkem suvilates/aiamajades aset leidnud tulekahjusündmustel (*kategooria "Muud" alla kuuluvad kohustusliku tulekahjusignalisatsiooni süsteemiga objektid, mille olemasolu ja korrasolekut regulaarselt kontrollitakse*). Oluline on märkida, et ridaelamutes toimus 11 ja suvilates/aiamajades 39 tulekahjusündmust, mistõttu väikse valimi tõttu tuleks sellesse suhtuda reservatsiooniga. Tulekahju arvu poolest suurimaid eluhoone gruppe võrreldes on märkimisväärne, et korterelamutes toimunud tulekahjude korral oli töökorras suitsuandur 12% võrra rohkem puudu võrreldes üksikelamutega. Üheks põhjuseks võib olla asjaolu, et korterelamute puhul 29% juhtudest sai tulekahju alguse hooletu suitsetamise tõttu (üksikelamutes 8%) ning teatavasti eluruumides suitsetajad väldivad suitsuanduri paigaldamist harjumuspärase käitumise segamise tõttu.

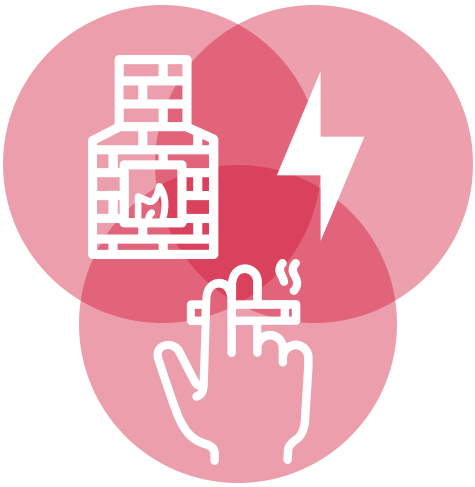

Tulekahjude tekkepõhjused

Kõige sagedamini said 2023. aastal eluhoonetes toimunud tulekahjud alguse elektrist (132), küttesüsteemist (77) ja suitsetamisel (72).

Kasutuses eluhoonetulekahjude tekkepõhjused 2023

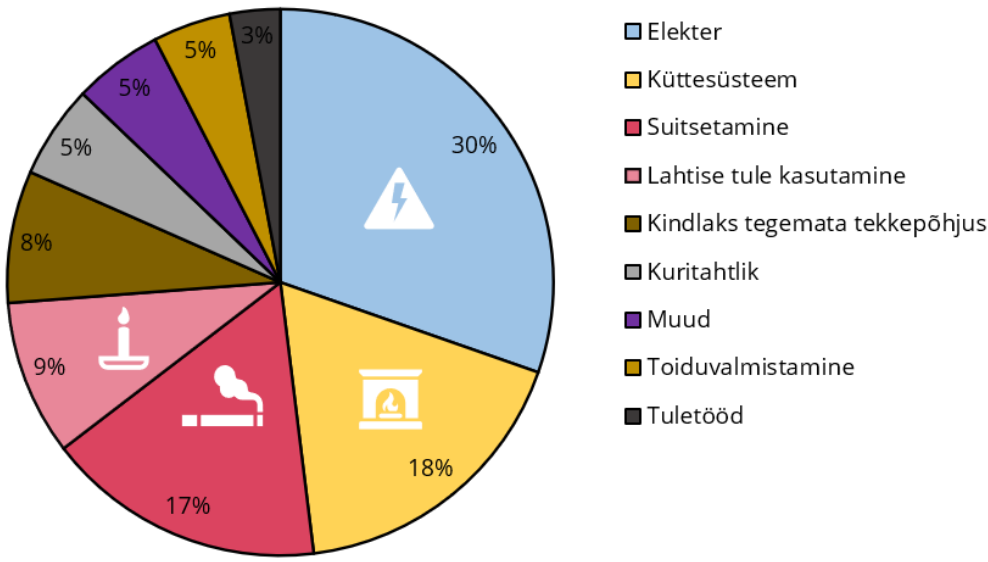

Tekkepõhjus "Elekter" koondab endas eelektripaigaldiste riketest, elektriseadmete riketest ja elektriseadmete kasutamisel alguse saanud eluhoonetulekahjusid. ***Elektripaigaldiste rikked*** *on seotud elektrikilpides, juhtmetes/kaablites, harukarpides ja pistikutes aset leidvate riketega, mille sagedaseks põhjuseks on halvad/nõrgenenud ühendused.* ***Elektriseadmete rikked*** *on enamasti seotud akude/laadijate, pesumasinate, külmkappide, pikendusjuhtmete riketega, mille põhjuseks võib olla nii seadme osade kulumine eluea tõttu, ebakvaliteetse seadme kasutamine või ka tootmispraak.* ***Elektriseadmete kasutamisel*** *tekkinud eluhoonetulekahjud moodustavad kõige väiksema osa elektrist alguse saanud sündmustest. Tüüpiliseks situatsiooniks on elektripliidi/saunakerise juhusliku/hooletu sisselülitamine siis, kui seadme kuumeneva osa peal asub põlevmaterjal.*

Küttesüsteemiga *(küttesüsteemi kasutamine, seadme/süsteemi vale paigaldus, kütteseadme rike, konstruktsioonipuudus, tahmapõleng) on seotud 18% kasutuses eluhoonetulekahjudest.* ***Hooletus küttesüsteemi kasutamisel*** *on enamasti seotud tuha vale käitlemise ja põlevvedeliku kasutamisega süütamisel.*

Seadme/süsteemi vale paigaldus *hõlmab küttesüsteemi osadele ettenähtud ohutuskujade mittejärgimise juhtumeid.* ***Kütteseadme rike*** *on seotud katkise/kulunud küttesüsteemi kasutamisega (praod, augud, mõrad erinevates osades).* ***Konstruktsioonipuudus*** *on seotud ka ohutuskujade rikkumisega, kuid juba paigaldatud küttesüsteemile järgnenud ehitustööde käigus, isolatsioonimaterjali ära vajumise ning teist tüüpi ehituslike vigadega.*

Hooletu suitsetamine *ei ole kõige levinud eluhoonetulekahju tekkepõhjus (17%), kuid sellega on seotud suur osa tulekahjus kannatanutest (19 hukkunut ja 20 vigastatut).*

Lahtise tule kasutamisel *sai alguse 9% eluhoonetulekahjudest. Peaaegu pooled neist said alguse küünlast.*

Kasutuses eluhoonetulekahju tekkepõhjused	2021	2022	2023	Trendijoon
Elekter	161	145	132	
Elektripaigaldise rike	94	68	64	
Elektriseadme rike	40	51	57	
Elektriseadmete kasutamine	27	26	11	
Suitsetamine	80	92	72	
Küttesüsteem	124	101	77	
Kütteseadmete kasutamine	61	46	29	
Seadme või süsteemi vale paigaldus	22	16	19	
Kütteseadme rike	14	22	16	
Konstruktsioonipuudus (ehituslik puudus)	21	15	10	
Tahma süttimine suitsulõõris (põleng ainult korstnas)	1	0	2	
Tahma süttimine suitsulõõris (tekkis kahju)	5	2	1	
Lahtise tule kasutamine	55	47	40	
Kuritahtlik	20	24	24	
Kindlaks tegemata tekkepõhjus	18	23	34	
Toiduvalmistamine	25	26	20	
Muud	29	20	23	
Tuletööd	10	9	13	
KOKKU	**522**	**487**	**435**	

2023. aastal toimus kasutuses eluhoonetes kahe eelneva aastaga võrreldes vähem tulekahjusid. Oluline on märkida, et tulekahjude arvu vähenemist on näha nelja suurima tekkepõhjuse lõikes (elekter, küttesüsteem, suitsetamine, lahtise tule kasutamine). Nii elektri, kui ka küttesüsteemi puhul on näha vähenemist eelkõige hooletu kasutamisega seotud juhtumite arvelt (elektriseadmete kasutamine, kütteseadmete kasutamine).

Tulekahjus hukkunud

Tulekahjus hukkunute arv

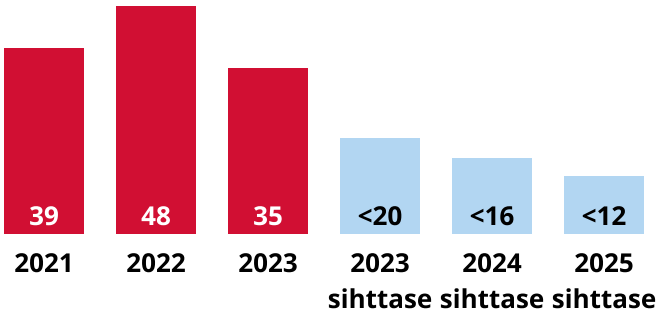

2023. aastal hukkus 32 tulekahjus 35 inimest, mis on vähim hukkunute arv viimase kolme aasta jooksul.

Mitteeluhoone tulekahjus hukkunud	2021	2022	2023	2024	2025
Strateegiline sihttase	0	0	0	0	0
Tegelik arv	1	1	1		

2023. aastal leidis üks hukkumine aset mitteeluhoones, mida kasutati alaliselt koduna. Kahel eelneval aastal oli samuti üks mitteeluhoone tulekahjus hukkunu.

Tulekahjus hukkunu profiil

Peamise tules hukkuja persoona

2023. aastal on levinumaks tulekahjus hukkunu persoonaks jätkuvalt **Rein**, kelle peamisteks riskideks on hooletu suistetamine, alkoholilembelisus, eraklikkus ja ükskõikne suhtumine tuleohutusnõuetesse.

Hukkunu profiil

- 59 → Keskmine vanus
- 77% → Meeste osakaal
- 91% → Joobes/Joobekahtlusega
- 46% → Terviseprobleemid
- 34% → Üksinda elavad pensionärid

Hukkunuga tulekahjude tekkepõhjused

Hukkunuga tulekahjude tekkepõhjused ja nendes hukkunud isikute arv 2023a.

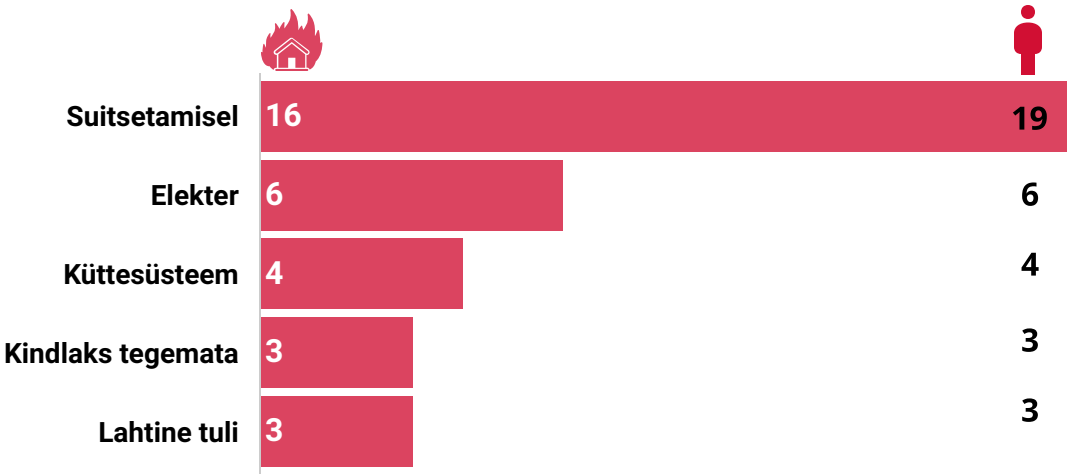

Hooletu suitsetamise tõttu hukkus 16-s tulekahjus 19 inimest, kellest 17 olid joobekahtlusega/joobes. 14-l hooletu suitsetamisega seotud tulekahjusündmusel puudus töökorras kohustuslik suitsuandur.

Tulekahjude põhjuseks olid peamiselt erinevad rikked elektriseadmetes ja -paigaldistes (pikendusjuhe, televiisor ja külmkapp, elektrijuhtmete ühenduskohad).

Kahel korral oli põhjuseks tuha vale käitlemine, ühel korral hooletus põlevvedeliku käitlemisel küttesüsteemi lähedal ning ühel korral katkise küttesüsteemi kasutamine.

Lahtise tule hooletust kasutamisest tekkinud hukkunuga tulekahjusündmused on seotud küünla kasutamisega.

Tulekahjus hukkunute maakondlik jaotus 2023.a aastal

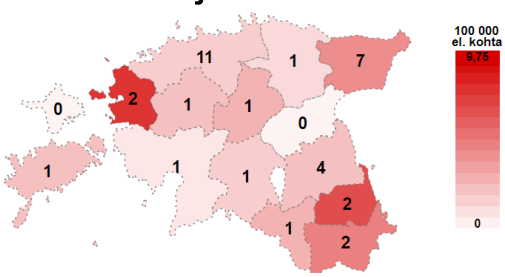

Absoluutarvudes oli kõige rohkem hukkunuid Harjumaal. Elanike kohta arvestatuna aga Läänemaal.

Hukkunuga tulekahju tekkepõhjused (sündmuste arvu järgi)	2021	2022	2023
Suitsetamisel	11	18	16
Elekter	7	8	6
Küttesüsteem	3	5	4
Kindlaks tegemata	8	0	3
Lahtine tuli	2	8	3
Muud	2	2	0
Kokku	**33**	**41**	**32**

Viimase kolme aasta jooksul on peamiseks tulekahjus hukkunuga sündmuste tekkepõhjuseks olnud hooletu suitsetamine. Elektrist ja küttesüsteemist alguse saanud sündmuste arv on kolme aasta jooksul olnud võrdlemisi sama.

Hukkumist määravad asjaolud

Suitsuanduri puudumine

Hukkunuga tulekahjudel oli töökorras suitsuandur vaid 16% juhtudest, mis on halvem näitaja kui eluhoonetulekahjudel üldiselt.

Liikumispuue

Terviseprobleemid suurendavad tulekahjus hukkumise tõenäosust. 2023. aastal oli 13-l hukkunul liikumispuue, mis võis takistada evakueerimist. 3-l hukkunul oli vaimne puue.

Alkoholijoove

2023. aastal oli joobekahtlusega/joobes hukkunute osakaal erakordselt kõrge (32/35 ehk 91%). 2022. aastal oli vastav näitaja 52%.

Tule kustutamise katse

Kolmel hukkunul oli võimalik evakueeruda, kuid nad püüdsid tulekahju kustutada, mis ei õnnestunud. Veel kolme hukkunu puhul on kahtlus, et evakueerumise asemel üritasid tulekahju kustutada, kuid ei saanud hakkama.

Suitsuandur hukkunuga tulekahjudel

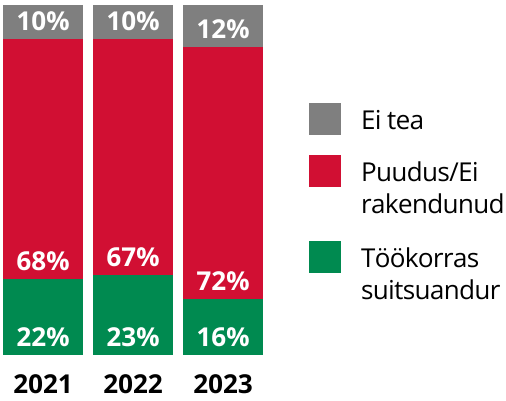

Töökorras suitsuanduri osakaal hukkunuga tulekahju sündmustel on viimase kolme aasta jooksul püsinud stabiilselt madal, kuid eriti madal oli osakaal 2023. aastal. Üks arvatav põhjus on kõrge suitsetajate osakaal hukkunute seas (suitsuanduri olemasolu segab suitsetamist siseruumides).

Tulekahjus vigastatud

Tulekahjus vigastatute arv

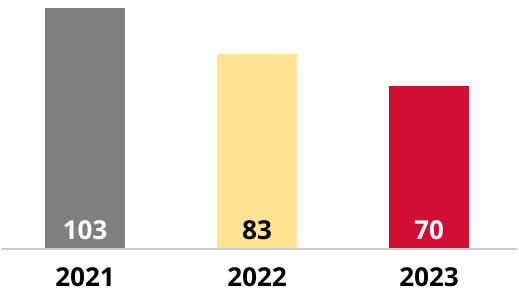

Tulekahjus vigastatute arv on viimase kolme aasta jooksul vähenenud. 2023. aastal sai 59-s tulekahjus vigastada 70 inimest.

Vigastatuga tulekahjude tekkepõhjused ja nendes vigastatud isikute arv 2023a.

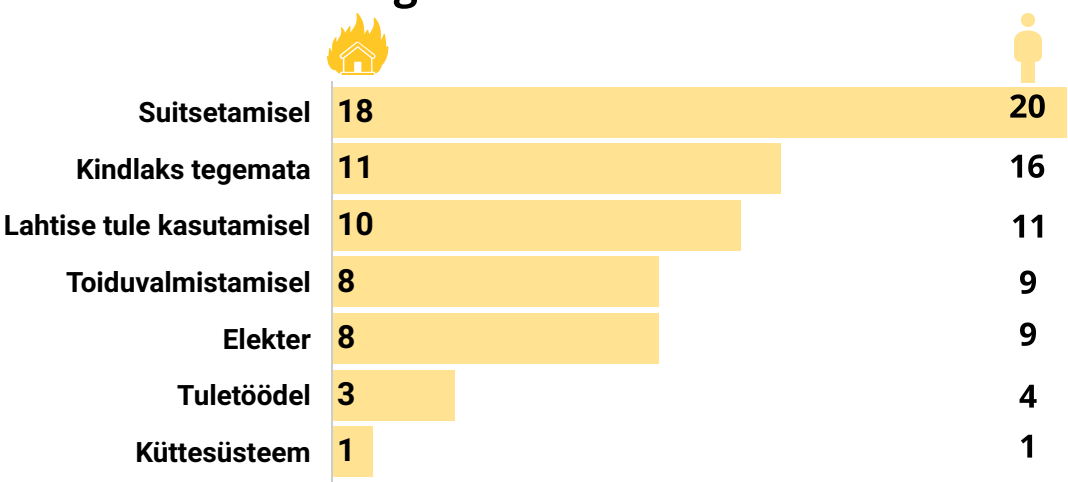

29% inimestest (20/70) sai vigastada hooletust suitsetamisest alguse saanud tulekahjudes. Nendest enamikul oli alkoholijoobe kahtlus (15/20) ning paljudel puudus kodus töökorras suitsuandur (8/18 tulekahju puhul).

Vigastatuga sündmuste olulised asjaolud

Suitsuandur eluruumides vigastatuga sündmustel

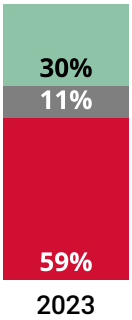

- Töökorras suitsuandur
- Ei tea
- Puudus/ei rakendunud

Vigastatuga tulekahjudel oli töökorras suitsuandur vaid 30% juhtudest, mis on parem kui hukkunuga sündmustel, kuid halvem kui eluhoonetulekahjude puhul üldiselt.

Sugu

73% vigastatutest olid mehed.

Alkoholijoove

38% vigastatutest olid joobekahtlusega.

Tule kustutamise katse

Tule kustutamise katse käigus sai vigastada 14 inimest.

Inimese või vara päästmise katse

Kaks inimest said vigastada teiste inimeste päästmise käigus ja kaks inimest said vigastada oma vara päästes.

Kokkuvõte

1. 2023. aastal toimus kahe eelneva aastaga võrreldes vähem eluhoonetulekahjusid (435) peamiselt korterelamute tulekahjude vähenemise arvelt.
2. Kuigi korterelamutes esines rohkem tulekahjusid kui üksikelamutes, oli üksikelamute ehitiste varakahju mitu korda suurem. Põhjuseks on asjaolu, et suur osa üksikelamutest asub hajaasustatud alal, millega kaasneb pikem päästeressurssi kohalejõudmise aeg ja väiksem tõenäosus avastada tulekahju varajases faasis.
3. 37% kasutuses eluruumides oli tulekahjusündmusel olemas töökorras suitsuandur. Töökorras suitsuandurite osakaal üksikelamutes on kõrgem kui korterelamutes. Töökorras suitsuanduri olemasolul pääses kodutulekahjudest 105 inimest.
4. 75 inimest päästeti 45-st eluhoonetulekahjust.
5. Kõige sagedamini said 2023. aastal eluhoonetes toimunud tulekahjud alguse elektrist (132), küttesüsteemist (77) ja suitsetamisel (72). Need põhjused on viimasel kolmel aastal olnud samad.
6. 2023. aastal hukkus 32 tulekahjus 35 inimest. Viimase kolme aasta jooksul on peamiseks tulekahjus hukkunuga sündmuste tekkepõhjuseks olnud hooletu suitsetamine. Elektrist ja küttesüsteemist alguse saanud sündmuste arv on kolme aasta jooksul olnud võrdlemisi samal tasemel.
7. 2023. aastal oli levinumaks tulekahjus hukkunu persoonaks jätkuvalt Rein, kelle peamisteks riskideks on hooletu suistetamine, alkoholilembelisus, eraklikkus ja ükskõikne suhtumine tuleohutusnõuetesse.
8. Hukkumist määravateks märksõnadeks on: hooletu suitsetamine, liikumispuue, suitsuanduri puudumine, alkoholijoove.
9. Tulekahjus vigastatute arv on viimase kolme aasta jooksul vähenenud. 2023. aastal sai 59-s tulekahjus vigastada 70 inimest. Levinuim vigastatuga tulekahju tekkepõhjus on suitsetamine.